РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на здравеопазването
Регионална здравна инспекция – Стара Загора

ГОДИШЕН ДОКЛАД

с анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращи лъчения, като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения от РЗИ – Стара Загора през 2024 година

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от променливи, взаимно индуциращи се електрични и магнитни полета.

Източниците, създаващи електромагнитното поле могат да бъдат както естествени, така и изкуствени.

- *Естествени източници на електромагнитно поле са Земята, слънцето, и космическото излъчване от галактиките и звездите.*
- *Изкуствените източници на електромагнитно поле излъчват в широк честотен диапазон и с различни мощности.*

Въпросът, който вълнува всички, но на който еднозначен отговор до момента няма е, опасни ли са за нашето здраве електромагнитните лъчи?

По данни на Световната здравна организация (СЗО), населението в развитите страни в света се облъчва със стойности от 0.002% до 2% от граничните стойности, определени от европейските препоръки. Препоръчваните норми от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP са многократно по-високи от пределно допустимите нива (ПДН) за население, регламентирани в законодателството на нашата страна. Световната научна общественост, въз основа на изследванията, извършвани в последните 10 години счита, че при спазване на нормите на ICNIRP, не може да има вредни ефекти за здравето на населението.

Повечето Европейски страни са приели за гранични стойности препоръчаните от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP.

Влиянието на ЕМП върху човешкият организъм зависи от характеристиките на полето. Според честотата и енергията си, електромагнитните вълни могат да се класифицират като йонизиращи лъчения и нейонизиращи лъчения. Интензитетът на излъчване на изкуствените източници зависи от мощността им – колкото по-голяма е тя, толкова по-висок е интензитета. Около източника той е максимално висок, а с увеличаване на разстоянието бързо намалява.

За честоти от 300 MHz до 30 GHz (нейонизиращи лъчения), съгласно нашето законодателство, се нормира величината "плътност на мощност" (S, $\mu W/cm^2$).

Приетата гранична стойност за тези честоти у нас, осигуряваща достатъчна защита на здравето на населението е 10 $\mu W/cm^2$(микроват на квадратен сантиметър). Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти на Министерство на здравеопазването (ДВ, бр. 35 от 3 май 1991 г., с изм. и доп. ДВ, бр. 8 от 22 януари 2002 г.) е нормативният документ, който въвежда гранични стойности (пределно допустими нива - ПДН) за защита на населението. Тя регламентира граничните стойности за определен честотен диапазон за стационарни комуникационни източници, излъчващи в населените места.

Съгласно цитираната наредба, преди въвеждане на всеки нов източник в експлоатация, се изисква изчисляване на хигиенно-защитни зони, т.е. пресмятане на разстоянието от източника, на което стойностите на ЕМП достигат пределно допустимите нива за защита на населението. Следващият етап е измерване в реални условия, след пускане в експлоатация на източника.

Поради нарасналият брой на мобилни устройства за комуникация, нараства и броя на базовите станции, които ги обслужват. Най-голямо струпване на БС има в големите градове. От гледна точка защита на населението върху тях се осъществява мониторинг и контрол съгласно действащото нормативно законодателство.

Рамковият закон, регламентиращ обществените отношения в системата на здравеопазването е Законът за здравето. Съгласно разпоредбите на този закон, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол, а обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и също подлежат на държавен здравен контрол, който се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

С цел създаване на необходимите условия за осъществяване на ефективен, систематичен и качествен контрол на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, на РЗИ – Стара Загора е предоставен от Министерството на здравеопазването мобилен уред за измерване на параметрите на електромагнитните полета. Съгласно Указание на Министерството на здравеопазването за дейността на РЗИ, през 2024г. Дирекция „Обществено здраве”, отдел „Държавен здравен контрол” и Дирекция „Лабораторни изследвания” при РЗИ – Стара Загора, извършиха мониторинг на излъчваните електромагнитните полета от базови станции за мобилна комуникация в райони на детски, учебни и лечебни заведения на територията на гр. Стара Загора, гр. Казанлък, гр. Раднево, гр. Гълъбово и гр. Мъглиж, както и в райони с голяма концентрация на население и жилищни сгради, каквито са централните градски части на гр. Стара Загора, гр. Николаево и гр. Казанлък от област Стара Загора и област Сливен.

РЗИ – Стара Загора поддържа и актуализира регистър на обекти с обществено предназначение, където са включени и източниците на нейонизиращи лъчения: базови станции и приемо-предавателни станции на мобилни оператори. Общият брой на регистрираните източници е 375 за област Стара Загора.

Цел на мониторинга:

- Установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания на Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти;
- Оценка на здравния риск за населението;

Обекти с извършен мониторинг:

Съгласно указание на МЗ, през 2024 г. обект на мониторинг са детски, учебни и лечебни заведения, които попадат или са разположени по границите на хигиенно-защитната зона, и 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население.

В изпълнение на плана за мониторинг на електромагнитни полета на територията на област Стара Загора са извършени ***438*** измервания и е осъществен контрол на ***35*** базови станции на мобилни оператори. В границите или в близост до границите на хигиенно-защитната зона на БС са ***18*** детски, учебни и лечебни заведения /**първа група**/, и ***17*** - в райони с голяма концентрация на население /**втора група**/. Базовите станции и тяхното разположение са представени в *Таблица 1* /първа група/ и *Таблица 2* /втора група/.

Базови станции в границите на хигиенно-защитната зони на които се намират детски, учебни и лечебни заведения.

Таблица 1 Първа група

№	***град***	***Обект***	***Източник на ЕМП***
1.	Стара Загора	Спортно училище „Тодор Каблешков“ гр. Стара Загора ул. „Градинарска“ № 16	БС SZR 0034 „Кольо“ гр. Стара Загора ул. „Градинарска“ № 18, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД
2.	Стара Загора	ДГ „Светулка” гр. Стара Загора, ул. „Любен Каравелов” 26	БС PD 2899, стопанисвана от „БТК” АД
3.	Стара Загора	ДЯ „Маргаритка”, бул. „Цар Симеон Велики” 256	БС SZR 0076, бул. „Цар Симеон Велики” 248, стопанисвана от „А1 България” ЕАД
4.	Стара Загора	ДГ № 68 „Патиланско царство”, бул. „Цар Симеон Велики” 284	БС 6005, бул. „Цар Симеон Велики” 274, стопанисвана от „Теленор България” ЕАД
5.	Стара Загора	СУ „Иван Вазов” гр. Стара Загора, ул. „Ген. Гурко” 102	БС PD 2899, стопанисвана от „БТК” АД
6.	Стара Загора	ТГ „Княз Симеон Търновски“ гр. Ст. Загора, бул. „Св. Патриарх Евтимий“ № 114	БС ППС 6227 гр. Ст. Загора, бул. „Цар Симеон Велики“ № 123, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД
7.	Стара Загора	VI ОУ гр. Стара Загора, ул. „Ген. Гурко” 46А	БС STZ 008, гр. Стара Загора ул. „Поп Минчо Кънчев” №52, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” ЕАД
8.	Стара Загора	Транспортно ДКЦ гр. Стара Загора ул. „Г. Папазчев“ № 16	БС STZ 020 гр. Стара Загора ул. „Г. Папазчев“ № 8, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” ЕАД
9.	Стара Загора	ДЯ №6 „Щастие“ ул. „Д. Подвързачов“ № 7А	БС STZ 005 гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов“ № 9, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” АД
10.	Стара Загора	ДГ №25 „Ален мак” гр. Стара Загора, кв „Три чучура юг”	БС 6001, гр. Стара Загора кв „Три чучура юг” бл.52, вх.0 и вх.А, стопанисвана от „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ” ЕАД
11.	Стара Загора	ДДГ „Калина” гр. Стара Загора ул. „Хан Аспарух” 15А	БС SZR 0045, ул. „Хан Аспарух” 2 вх. Б, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД
12.	Стара Загора	ДКЦ 1 ЕООД бул. „Руски” №62	БС SZR 0129, бул. „Руски” 62 вх. А, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД
13.	гр. Мъглиж	ПГСС гр. Мъглиж, общ. Мъглиж, ул. „Гео Милев“ 70	БС SZR0046.A, гр. Мъглиж, общ. Мъглиж, ул. „Гео Милев“ 70,

			стопанисвана от „Мобилтел” ЕАД
14.	гр. Гълъбово	МБАЛ ЕАД гр. Гълъбово	БС PD 2545 гр. Гълъбово ул. „Алеко Константинов“ №1, стопанисвана от „БТК Мобайл” ЕООД
15.	гр. Гълъбово	ДГ „Радост” гр. Гълъбово ул. „Стефан Стамболов“ №4	БС SZR 0024 гр. Гълъбово кв. Съединение бл. 21 вх. А, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД
16.	гр. Раднево	СУ „Гео Милев”; гр. Раднево, ул. „Г. Димитров” №24, общ. Стара Загора	БС 6304, ул. „Г. Димитров №25, ,вх. А, гр. Раднево, общ. Стара Загора, стопанисвана от„ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ” ЕАД
17.	гр. Казанлък	ДЯ № 8 „Васил Левски” гр. Казанлък ул. „Иларион Макариополски” № 40	БС STZ 105, гр. Казанлък ул. „Иларион Макариополски” № 42, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” ЕАД
18.	гр. Казанлък	ДГ „Здравец”; гр. Казанлък, ул. „П. Ганин” №1	БС STZ 3029, гр. Казанлък; кв. „Изгрев” бл113, вх.2, стопанисвана от „КосмоБългария Мобайл” ЕАД

Базови станции разположени в райони с голяма концентрация на население.

Таблица 2 Втора група

№	***град***	***Обект***	***Източник на ЕМП***
1.	Стара Загора	населена околност на БС 6348 гр. Стара Загора ул. „Парчевич” 2 вх.Е	БС 6348, стопанисвана от „Теленор” ЕАД
2.	Стара Загора	населена околност на БС SZR 0028.A002 - Zheleznik гр. Стара Загора ул. „Парчевич” 1	БС SZR 0028, стопанисвана от „A1 България” ЕАД
3.	Стара Загора	Населената околност на БС STZ 0144 гр. Стара Загора ул. „Христо Ботев“ № 65	БС STZ 0144 гр. Стара Загора ул. „Христо Ботев“ № 65
4.	Стара Загора	населена околност на БС 2089 гр. Стара Загора ул. „Св. Княз Борис I” 164 вх. Б	БС 2089, стопанисвана от „Макс Телеком” ООД
5.	Стара Загора	населена околност на БС PD 2899 гр. Стара Загора ул. „Ген. Гурко” 135	БС PD 2899, стопанисвана от „БТК” АД
6.	Стара Загора	населена околност на БС 6103 гр. Ст. Загора, ул. „Св. Княз Борис I“ № 140	БС 6103 гр. Ст. Загора, ул. „Св. Княз Борис I“ № 140, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД
7.	Стара Загора	населена околност на БС 6117 гр. Ст. Загора, ул. „Ген. Стефан Тошев“ № 4	БС 6117 гр. Ст. Загора, ул. „Ген. Стефан Тошев“ № 4, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД
8.	Стара Загора	населена околност на БС 2057 „Трапезица“ гр. Ст. Загора, ул. „Радецки“ 30 вх. 0	БС 2057 „Трапезица“ гр. Ст. Загора, ул. „Радецки“ 30 вх. 0, стопанисвана от „Макс Телеком” ООД
9.	Стара Загора	населена околност на БС PD 2664_C гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов” 5	БС PD 2664_C, стопанисвана от „БТК” АД

10.	Стара Загора	населена околност на БС STZ 005 гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов“ № 9	БС STZ 005 гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов“ № 9, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” АД
11.	Стара Загора	населена околност на БС 6002 гр. Стара Загора ул. „Ген. Столетов” 36	БС 6002, стопанисвана от „Космо България Мобайл” ЕАД
12.	Стара Загора	Населена околност на БС STZ 012 гр. Стара Загора ул. „Августа Траяна“ № 14	БС STZ 012 гр. Стара Загора ул. „Августа Траяна“ № 14, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” АД
13.	гр. Казанлък	населена околност на БС 6275 гр. Казанлък, ул. „Цар Освободител“ № 6	БС 6275 гр. Казанлък, ул. „Цар Освободител“ № 6, стопанисвана от „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ” ЕАД
14.	гр. Казанлък	населена околност на БС SZR0036.A002 „KREMONA“ гр. Казанлък, ул. „Витоша“ № 1	БС SZR0036.A002 „KREMONA“ гр. Казанлък, ул. „Витоша“ №1, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД
15.	гр. Казанлък	населена околност на БС PD 2536 „KAZANLAK“ гр. Казанлък, бул. „23-ти ПШП“№ 1 (сграда на поща)	БС PD 2536 „KAZANLAK“ гр. Казанлък, бул. „23-ти ПШП“№ 1
16.	гр. Николаево	Населена околност на БС SZR0048.A002-Nikolaevo ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 22А гр. Николаево, обл. Стара Загора	БС SZR0048.A002-Nikolaevo ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 22А
17.	Стара Загора	Частен дом, гр. Стара Загора ул. „Ив. Вазов“ 17 вх. Б ет. 4 ап. 61	БС 2057 „Трапезица“ гр. Ст. Загора, ул. „Радецки“ 30 вх. 0, стопанисвана от „Макс Телеком” ООД

На Фигура 1 е представен процентния дял на различните видове обекти, включени в мониторинга за 2024 г.

Фигура 1

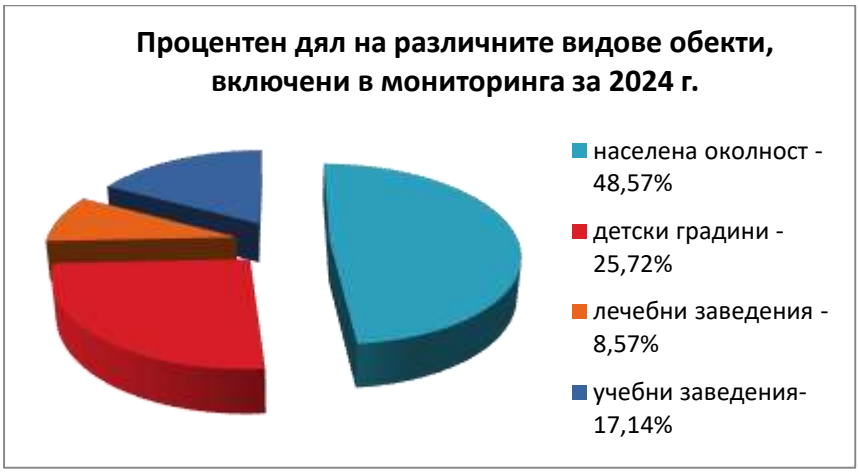

Метод за контрол:

Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки, НЦХМЕХ том IV раздел Селищна среда

Технически средства, с които са проведени измерванията:

Измерител на мощност NARDA, модел NBM 520 сер. № C-0011 със сонда EF 0391 сер. №A-0090, с честотен обхват от 100 кHz до 3000 MHz.

Резултати от измерванията:

Резултатите от измерванията на електромагнитните полета в сградите и прилежащите терени на детски, учебни и лечебни заведения, обхванати с мониторинг през 2024 г. са представени в *Таблица 3:*

Таблица 3

№	Място на измерване	Брой измервания	Минимално измерена плътност на мощност S [μW/cm^2]	Максимално измерена плътност на мощност S [μW/cm^2]	Пределно допустимо ниво S [μW/cm^2]
1	Спортно училище „Тодор Каблешков“ гр. Стара Загора ул. „Градинарска“ № 16, БС SZR 0034 „Кольо“ гр. Стара Загора ул. „Градинарска“ № 18, стопанисвана от „Мобил Тел” ЕАД	8	0,1	0,9	10
2	ДГ „Светулка” гр. Стара Загора, ул. „Любен Каравелов” 26, БС PD 2899, стопанисвана от „БТК” АД	12	< 0,1	0,6	10
3	ДЯ „Маргаритка”, бул. „Цар Симеон Велики” 256, БС SZR 0076, бул. „Цар Симеон Велики” 248, стопанисвана от „A1 България” ЕАД	8	< 0,1	0,1	10
4	ДГ № 68 „Патиланско царство”, бул. „Цар Симеон Велики” 284, БС 6005, бул. „Цар Симеон Велики” 274, стопанисвана от „Теленор България” ЕАД	8	0,1	0,3	10
5	СУ „Иван Вазов” гр. Стара Загора, ул. „Ген. Гурко” 10, БС PD 2899, стопанисвана от „БТК” АД	8	0,1	0,2	10
6	ТГ „Княз Симеон Търновски“ гр. Ст. Загора, бул. „Св. Патриарх Евтимий“ № 114,	12	0,1	0,5	10

	БС ППС 6227 гр. Ст. Загора, бул. „Цар Симеон Велики“ № 123, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД				
7	VI ОУ гр. Стара Загора, ул. „Ген. Гурко” 46А, БС STZ 008, гр. Стара Загора ул. „Поп Минчо Кънчев” №52, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” ЕАД	4	0,1	0,3	10
8	Транспортно ДКЦ гр. Стара Загора ул. „Г. Папазчев“ №16, БС STZ 020 гр. Стара Загора ул. „Г. Папазчев“ № 8, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” ЕАД	6	0,1	0,2	10
9	ДЯ №6 „Щастие“ ул. „Д. Подвързачов“ № 7А, БС STZ 005 гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов“ № 9, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” АД	12	0,1	0,5	10
10	ДГ №25 „Ален мак” гр. Стара Загора, кв „Три чучура юг”, БС 6001, гр. Стара Загора кв. „Три чучура юг” бл.52, вх.0 и вх.А, стопанисвана от „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ” ЕАД	12	0,2	0,3	10
11	ДДГ „Калина” гр. Стара Загора ул. „Хан Аспарух” 15А, БС SZR 0045, ул. „Хан Аспарух” 2 вх. Б, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД	10	0,1	0,5	10
12	ДКЦ 1 ЕООД бул. „Руски” №62, БС SZR 0129, бул. „Руски” 62 вх. А, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД	6	0,1	0,2	10
13	ПГСС гр. Мъглиж, общ. Мъглиж, ул. „Гео Милев“ 7, БС SZR0046.A, гр. Мъглиж, общ. Мъглиж, ул. „Гео Милев“ 70, стопанисвана от „Мобилтел” ЕАД	10	0,3	0,7	10
14	МБАЛ ЕАД гр. Гълъбово, БС PD 2545 гр. Гълъбово ул. „Алеко Константинов“ №1, стопанисвана от „БТК Мобайл” ЕООД	14	0,1	0,7	10
15	ДГ „Радост” гр. Гълъбово ул. „Стефан Стамболов“ №4, БС SZR 0024 гр. Гълъбово кв.	12	0,2	0,7	10

	Съединение бл. 21 вх. А, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД				
16	СУ „Гео Милев”; гр. Раднево, ул. „Г. Димитров” №24, общ. Стара Загора, БС 6304, ул. „Г. Димитров №25, ,вх. А, гр. Раднево, общ. Стара Загора, стопанисвана от „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ” ЕАД	6	0,5	0,8	10
17	ДЯ № 8 „Васил Левски” гр. Казанлък ул. „Иларион Макариополски” № 40, БС STZ 105, гр. Казанлък ул. „Иларион Макариополски” № 42, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” ЕАД	8	0,1	0,4	10
18	ДГ „Здравец”; гр. Казанлък, ул. „П. Ганин” №1, БС STZ 3029, гр. Казанлък; кв. „Изгрев” бл.113, вх.2, стопанисвана от „КосмоБългария Мобайл” ЕАД	12	0,1	0,5	10

На Фигура 2 е представен процентния дял на детски, учебни и лечебни заведения, обхванати с мониторинг през 2024 г., като с най-голям дял са детските градини.

Фигура 2



Резултатите от измерванията на електромагнитните полета в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона в райони с голяма концентрация на население, обхванати с мониторинг през 2024 г. са представени в *Таблица 4:*

Таблица 4

№	Място на измерване	измервания	Минимално измерена плътност на мощност S [μW/cm^2]	Максимално измерена плътност на мощност S [μW/cm^2]	Пределно допустимо ниво S [μW/cm^2]
1	населена околност на БС 6348 гр. Стара Загора ул. „Парчевич” 2 вх. Е, БС 6348, стопанисвана от „Теленор” ЕАД	12	0,1	2,0	10
2	населена околност на БС SZR 0028.A002 - Zheleznik гр. Стара Загора ул. „Парчевич” 1, БС SZR 0028, стопанисвана от „A1 България” ЕАД	12	0,1	0,6	10
3	Населената околност на БС STZ 0144 гр. Стара Загора ул. „Христо Ботев“ № 65, БС STZ 0144 гр. Стара Загора ул. „Христо Ботев“ № 65	22	0,1	0,8	10
4	населена околност на БС 2089 гр. Стара Загора ул. „Св. Княз Борис I” 164 вх. Б БС 2089, стопанисвана от „Макс Телеком” ООД	24	0,1	0,5	10
5	населена околност на БС PD 2899 гр. Стара Загора ул. „Ген. Гурко” 135 БС PD 2899, стопанисвана от „БТК” АД	16	0,1	0,6	10
6	населена околност на БС 6103 гр. Ст. Загора, ул. „Св. Княз Борис I“ № 140, БС 6103 гр. Ст. Загора, ул. „Св. Княз Борис I“ № 140, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД	16	0,1	0,5	10
7	населена околност на БС 6117 гр. Ст. Загора, ул. „Ген. Стефан Тошев“ №4, БС 6117 гр. Ст. Загора, ул. „Ген. Стефан Тошев“ № 4, стопанисвана от „Теленор България“ ЕАД	22	0,1	0,6	10
8	населена околност на БС 2057 „Трапезица“ гр. Ст. Загора, ул. „Радецки“ 30 вх. 0, БС 2057 „Трапезица“ гр.	18	0,1	0,7	10

	Ст. Загора, ул. „Радецки“ 30 вх. 0, стопанисвана от „Макс Телеком” ООД				
9	населена околност на БС PD 2664_C гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов” 5 БС PD 2664_C, стопанисвана от „БТК” АД	10	0,2	0,4	10
10	населена околност на БС STZ 005 гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов“ № 9, БС STZ 005 гр. Стара Загора ул. „Д. Подвързачов“ № 9, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” АД	12	0,1	0,4	10
11	населена околност на БС 6002 гр. Стара Загора ул. „Ген. Столетов” 36 БС 6002, стопанисвана от „Космо България Мобайл” ЕАД	18	0,1	1,2	10
12	Населена околност на БС STZ 012 гр. Стара Загора ул. „Августа Траяна“ № 14, БС STZ 012 гр. Стара Загора ул. „Августа Траяна“ № 14, стопанисвана от „БУЛСАТКОМ” АД	16	0,1	0,2	10
13	населена околност на БС 6275 гр. Казанлък, ул. „Цар Освободител“ № 6, БС 6275 гр. Казанлък, ул. „Цар Освободител“ № 6, стопанисвана от „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ” ЕАД	16	< 0,1	0,4	10
14	населена околност на БС SZR0036.A002 „KREMONA“ гр. Казанлък, ул. „Витоша“ № 1, БС SZR0036.A002 „KREMONA“ гр. Казанлък, ул. „Витоша“ №1, стопанисвана от „МобилТел” ЕАД	14	< 0,1	0,4	10
15	населена околност на БС PD 2536 „KAZANLAK“ гр. Казанлък, бул. „23-ти ПШП“№ 1 (сграда на поща), БС PD 2536 „KAZANLAK“ гр. Казанлък, бул. „23-ти ПШП“№ 1	12	0,1	0,3	10

16	Населена околност на БС SZR0048.A002-Nikolaevo ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 22А гр. Николаево, обл. Стара Загора, БС SZR0048.A002-Nikolaevo ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 22А	24	0,2	1,4	10
17	Частен дом, гр. Стара Загора ул. „Ив. Вазов“ 17 вх. Б ет. 4 ап. 61, БС 2057 „Трапезица“ гр. Ст. Загора, ул. „Радецки“ 30 вх. 0, стопанисвана от „Макс Телеком” ООД	6	0,1	0,3	10

От представените резултати от измервания на електромагнитно поле в околността на базовите станции за мобилна комуникация на територията на област Стара Загора, оценени за съответствие с действащите норми и изисквания се вижда, че няма стойности, превишаващи граничната стойност за плътност на мощност от 10 $\mu W/cm^2$.

Всички отчетени стойности са по-ниски от хигиенните норми за населението, регламентирани в Наредба № 9, обн., ДВ, бр. 35/1991г. Към настоящия момент съществуват големи разлики между граничните стойности за електромагнитно поле, приети и препоръчвани от различни страни и организации. Хигиенната норма приета за България е достатъчно защитаваща човека, като е по-ниска от тези, предложени от ICNIRP (Международна комисия за предпазване от нейонизиращи лъчения) и други европейски и световни организации.

Обсъждайки получените резултати по отношение на облъчването в населени места и имайки предвид информацията от подобни измервания у нас и по света, може да се каже, че в България измерваните стойности на електромагнитно поле рядко превишават хигиенните норми, съгласно националното законодателство. Този резултат е важен, успокоителен за населението и се дължи основно на факта, че се спазва нормативната база за предварителен санитарен контрол у нас.

През отчетния период на 2024г. в РЗИ – Стара Загора са постъпил два сигнала за извършване на измервания на базови станции от граждани на територията на област Стара Загора.

През 2024 г. в РЗИ – Стара Загора са подадени 2 уведомления за откриване на нов обект с обществено предназначение – базови станции за мобилна комуникация и 20 уведомления за промяна в обстоятелствата.

Съгласно Указанието на МЗ, през 2024г. РЗИ – Стара Загора извърши измерване на стойностите на електромагнитни полета в област Сливен и област Стара Загора. На територията на РЗИ – Сливен в изпълнение на утвърдената програма за мониторинг на електромагнитни полета е осъществен контрол на 13 базови станции на мобилни оператори, от които 9 са разположени в близост до детски, учебни и лечебни заведения, които попадат в тяхната хигиенно-защитната зона и 4 в райони с голяма концентрация на население. Извършени са 122 измервания.

За всички измервания е използван предоставеният от Министерство на здравеопазването мобилен уред за измерване на електромагнитни полета: NARDA, модел NBM 520 сер. № С-0011 със сонда EF 0391 сер. №А-0090

Електромагнитните полета са фактор на жизнената среда, чието измерване изисква специфична подготовка, поради широкия спектър на електромагнитни лъчения.

Изводи и препоръки

Представените резултати от измерванията на плътност на мощност на електромагнитното поле около базовите станции за мобилна комуникация на територията на община Стара Загора, община Казанлък, община Николаево, община Раднево, община Гълъбово и община Мъглиж, област Стара Загора и област Сливен, не показват превишаване на пределно допустимото ниво от 10 $\mu W/cm^2$, съгласно Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии.

Тези данни показват нисък риск за здравето на населението, който може да бъде създаден от нивата на ЕМП, генерирани от БС. Въпреки това остава необходимостта от постоянен мониторинг, тъй като получените резултати от измерванията създават база данни за динамичния електромагнитен фон на жизнената среда с възможност за проследяване на промените му във времето.

За извършването на ефективен и качествен мониторинг и контрол на източници на нейонизиращо лъчение е необходимо непрекъснато и системно актуализиране на информацията за всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територията на област Стара Загора и поддържане на регистри, което ще улесни мониторинга и контрола на източниците на електромагнитно поле.

Очевидно е, че докато работим и живеем в съвременен град няма как да избягаме от влиянието на ЕМП. Можем обаче да се опитаме да намалим силата, с която ни въздействат и времето, през което се случва това.